

Aqqa Samuelsen
Inuit Ataqaatigiit sinnerlugit Inatsisartunut ilaasortaq

§ 37 naapertorlugu apeqqutip 159/2019-ip akineqarnera

09-04-2019
Suliap normua.: 2019 - 8396
All. nr.: 10435709

1. Qanoruna Aasianni inissimasoqarmat Aasiaat ernisarfiujunnaarnera Naalakkersuisut tunngavilersorsinnaavaat?

Postboks 1160
Oqarasuaat: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk

Email: pn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Akissut:

Meeqqat inunngoraangamik toqusartut amerlavallaartut ikilisinniarlugit Peqqinnissaqarfik 2003-mi maleruagassanik nutaanik atuileroq. Naalakkersuisut innersuussutit anguniagassallu WHO-mit saqqummiunneqartut Peqqinnissaqarfimmit malinneqar-nissaat pingaartitaraat. Taamaasilluni Peqqinnissaqarfik ernititsisarnerit pillugit najoqqutassiat malippai, matumani anaanaasoq meerarlu qitiutinneqartarlutik.

Najoqqutassiani piumasarineqartut tassaapput ernisarfiit tassanngaannartumik erninermi ajornartooratarsinnaasut assigiinngitsut suliarisinnaajumallugit sulisunik peqqinnissap tungaatigut ilisimasalinnik sulisoqartariaqarnerat, soorlu erninermi aanaarujussuar-toqartillugu, pilatsinnikkut ernisoqartillugu inunngortumullu ajortoqarsimatillugu. Taamaammat pisariaqarpoq ernisarfiup ernisoqarnissaani upalungaarsimasussanik sulisoqarnissaa, matumanilu minnerpaamik pilattaalluni ernisitsinnaasumik nakorsaqaassasoq, sinitsitsisartumik peqqissaasoqassasoq, bioanalytikereqassasoq kiisalu ernissuortoq sulisorineqassallutik.

Peqqinnissaqarfiit allat assigalugit Qeqertarsuup Tunuani Peqqinnissaqarfik nakorsanik, pingaartumillu nakorsanik pilaanermik ilisimasalinnik amigaaqarfiuvoq. Naak sulisussarsiortarnermut annertuumik sulissuteqartoqartaraluartoq nakorsamik pilaasartumik Aasiaat Napparsimmaviani pilaanermik aanaaruloortunillu suliaqarnissamik piginnaasalimmik aalajangersimasumik sulilersussamik atorfinitsitsinissaq periarfissaa-simangilaq. Taamaallunilu erninernut Aasianni upalungaarsimanissat pisariaqar-tinneqartut isumaqatigiissutaasullu qulakkeernissaat isumagiuaassallugit periarfissaqan-gilaq. Taamaammat tamakku siunissami Ilulissat Napparsimmavianut pingaarnertigut nuunneqassapput, tassaniippummi sulisut erninermut upalungaarsimasussatut atorfi-nissimasut.

Naalakkersuisut paasisinnaalluarpaat allannguinerit arnanut naartusunut ilaqutaannullu sunnuteqartussaammata, kisiannili Naalakkersuisut sullitat isumannaatsumik sullinneqarnissaat pingaartitaraat, taamaallunilu ernisarfimmi erninermut upalungaar-simanissami pisariaqartinneqartunut isumaqatigiissutaasunullu naapertuuttumik sulisoqartitsinissaq pingaartitaavoq - taamaaliornikkut tassanngaannartumik erninermi assigiinngitsunik ajornartorsiuteqalissagaluarpat, soorlu aanaarujussuarnerit, pilaanerit

aamma naalungiarsuk ajoquteqassagaluarpat, isumaqatigiissutaasut malillugit isumagineqarsinnaaqullugit.

Aaqqiissuteqarallarneq 1. januar 2019 aallernerfigalugu atuutilersussaagaluarpoq, Aasiannili erninermut upalungaasimasussat sivilsunerusumik suliinnarnissaat iluatsinneqarmat tamanna 1. juni 2019-imut kinguartinneqarsimalluni. Aaqqissuussineq ukioq ataaseq qaangiuppat nalilersorneqassaaq. Nalilersuineq 2020-mi aprilimi aaqqissuussineq qaammatini qulini ingerlareerpat aallartinneqas-saaq.

2. Aasianni ernisarneq atorunnaarsinneqartussanngormat susassaqtunut tusarniaanerit ingerlanneqarsimappat, assersuutigalugu Peqqinnissaqarfimmi sulisut, Ernissussiorlut Peqatigiiffiat aammalu Kommune Qeqertalik?

Akissut:

Aasiaat ernisarfit matuneqarnerat naartusut taakkualu meeraasa isumannaatsu-mik isumagineqarnissaat qulakkeerniarlugu pisariaqarsimavoq, takuuk apeqqut 1-imut akissut, taamaammallu tusarniaatitsinissaq atorneqarsimanani.

Tamatuma kingunerisinnaasai allannguinerillu pillugit peqataasut tamarmik ilisimatinneqarsimapput.

3. Aasiaat ernisarfiuleqqinnissaa atuutilerseqqinneqarnissaanut qulakkeerneqarnissaa Naalakkersuisut qanoq suliniuteqarniarpat?

Akissut:

Peqqinnissaqarfik ernisarfiit pigiinnarnissaat anguniarlugu sulisunik pisariaqartinneqartunik sulisussarsiornerit sulisullu tigungmiinnarnissaat pillugit sulissuteqartuarpoq.

Sulisussarsiornermut iliuuserisartakkat ilaanni assersuutitut taaneqarsinnaavoq qarasaasiatigut assigiinngitsuni attuumassutilinni atorfinitsitsiniarluni ussassarinerit, peqqinnissaqarfimmi sulisunut pilerisaarinerit, peqqinnissaqarfik pillugu saqqummersartuni allaaserinninnerit il.il.

4. Aasiaat ernisarfiunera atuuteqqilissappat piunasaqaatit suut naammassineqarsimasariaqarpat?

Akissut:

Apeqqut 1-imut akissut takuuk.

5. Ukiuni kingullerni tallimani Aasiannut erniartortartut qanoq amerlatigisimappat?

Akissut:

Tabel 1-imi ukiuni 2013-2018-imut erninerup nalaani Qeqertarsuup Tunuata Nakorsa-

qarfiani najugaqarlutik ernisimasut qanoq amerlatigineri takutinneqar-put. Takussutissiaq 1-imi Aasiaat Napparsimmaviani arnat ernisut qanoq amer-latigineri takutinneqanngillat. Kisitsisit tassunga tunngassutillit takussutissiaq 2-mi takutinneqarput.

Takussutissiaq 1

Ukioq/Illoqarfik	Kangaatsiaq	Aasiaat	Qasigiannugit	Qeqertarsuaq	Katillugit
2013	19	63	8	7	97
2014	12	52	25	10	99
2015	19	47	15	18	99
2016	21	75	18	12	126
2017	9	60	21	7	97
2018	22	50	11	8	91

Takussutissiaq 2-mi arnat piffissami 2013-2018-imut Aasiaat Napparsimmaviani ernisimasut qanoq amerlatigineri takutinneqarput.

Takussutissiaq 2

Ukioq	Inunngortut amerlassusaat
2013	59
2014	67
2015	53
2016	71
2017	54
2018	48
Katillugit	352

a) Aasiannut erniartornermi ukiuni tallimani aningaasartuutit qanoq annertutigisut atorneqarsimappat?

Akissut:

Aasianni ukiuni kingullerni tallimani ernisarfimmut aningaasat qasserpiaat atorneqarsimanersut erseqqissumik naatsorsuiffigissallugit periarfissaqanngilaq, tassami erninermut upalungaarsimasussat tamarmik allatut atuuffeqanngikkunik allanik suliaqartuummata. Siunissami aamma Aasiaat Napparsimmaviani nakorsanik, bioanalytikerinik, ernisussiortunik peqqissaasunillu atorfeqartoqassaaq, taakkulu pisanerq malillugu Qeqertarsuup Tunuani napparsimasunik innuttaasunillu sullissinertik ingerlatiinnassavaat.

6. Nunatsinni ernisussiortunik amigaateqarpugut, taamaalilluni erniartortut nunagisartik qimallugu illoqarfinnut ernisarfiusunut erniartortariaqartarlutik. Nunatsinni ernisussiortunik amigaateqarnerput qaangerniarlugu Naalackersuisut qanoq suliniuteqarpat?

Akissut:

Erninerit isumagineqartarnerisa ernisarfiillu pigiinnarnissaasa saniatigut ernisussiortup saniatigut nakorsaq pilaanermik ilisimasalik, peqqissaasoq ilisimajunnaartitsisussa, nappaammik suussusersisussa pisariaqartinneqarput, takuuk apeqqut 1-imut akissutigineqartoq.

Apeqqut 3-mut akissutigineqartoq malillugu peqqinnissaqarfik sulisussarsiortarneq sulisullu sulisiinnarnissaat ilungersuutigineqarput, taakkunungalua ilaapput ernisussiortut.

7. Peqqinnissaqarfiup qitiusumik aqqissuussiffigineqarnera (Regional) nalilersortuarneqarnissaa Naalackersuisunit qanoq qulakkeerniarneqarpat?

Akissut:

Ilaatigut taaneqarsinnaasoq tassaavoq Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup 2017-imi Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfiup Aqqissuusseqqiffigineqarneranik aallartitsisimanagera (sinerissamut siammarterineq). Nalilersuinermi 2018-imi saqqummersumi inner-suussutit Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfiup ineriartortitsiffigeqqinnissaanut ilaasussat arlallit atuarneqarsinnaapput.¹

Tamatuma saniatigut taaneqarsinnaavoq Aasianni ernisarnermut upalungaarsimanerup atorunnaarallarnera ukiup ataatsip qaangiunneratigut nalilersoqqinneqartussaammat, tamannalu peqqinnissaqarfimmi allannguinerit nalilersortuarnerannut ilaaginnarpoq, takuuk apeqqut 1-imut akissutigineqartoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Martha Abelsen

¹ https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2018/evaluering_af_groenlands_sundhedsreform